

(Kbhvn. 1831) o. f. v.; her er nærmest Tale om to af hans Skrifter: „Unionskrigene og Borgerkrigene, et Bidrag til den danske Krigshistorie“ (Kbhvn. 1826), og „Krigstilbragelserne i Sjælland 1807“, det sidste udgivet af Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug, Kbhvn. 1845.

Spødt enten man læser det ene eller det andet Arbejde af Blom, maa man strax føle sig velgjørende tiltalt af den Tærvnethed og Friskhed, den sunde og naturlige Livlighed, der karakteriserer dem. Han var selv med, naar han fortalte: han stod ikke kold og rolig, i ophøiet Egegyldighed, udenfor Begivenheden; han var selv Part i den. Altsaa var han partist? — Ikke dog i almindelig Forstand. Han tog ikke forud Parti og lempede saa sin Fremstilling saaledes, at den, for hvem han tog Parti, kom til at staa med hele Netten paa sin Side, med Palmerne i Hænderne og Krandsen om Løkkerne. Med ubetinget Ærlighed søgte han at udfinde, hvem der havde Ret, og tog saa Parti for Netten uden Hensyn til Personen. Fandt han da stedske det Rette? — Kjære Læser! hvor findes det Menneske, som aldrig greb fejl! Men Villien til at finde det, den ærlige, flittige og alvorlige Villie, havde han dog i det mindste. Og een Giendommelighed skal man stadig lægge Mærke til: han gjør snarere sig selv end sin Uden Ret. Derfor er en Svagbed, da man slet ingen skal gjøre Uret, ikke heller sig selv, men i ethvert Tilfælde en af de tilgiveligere og elskværdigere. Læs hans „Unionskrigene og Borgerkrigene!“ I sin tidligere Manddom var han ingen Ven af Sverig og Sveskerne, men af Frygt for at gjøre dem Uret, gjør han dog nok snarere Danstene Uret. Han mindedes allerede dengang godt, hvad han siden skrev i sin Katechismus: „Der er Intet, som mere vanærer en Mand end Frygtagtighed og Feighed, fordi de altid ere forbundne med et træffl Sind, hvori hver Skændsel spirer“ . . . og: „Naar Fienden er overvunden og afsvæbnet, er han ikke vor Fjende længer, fordi Stridens Formaal er hørt op, med hvilket ogsaa Striden selv bør ophøre; og Modstanderen staaer da ikke længer for os som en Stridsmand, men som et Menneske“ . . . og: „En helt modig kampende Fjende bør snarere indgøde Ægtelse end Forbitrelse, thi Tapperhed er en Guds, i hvor den findes; og den, der mishandler en overvunden Fjende, han glemmer, at Pligt og Ære ogsaa have ført denne paa Kamppladsen“ . . . samt: „Ukommelig i høi Grad vilde det være at overøse en Fjende med Skjelsord.“ Fjendens Ære var altid sikket i hans Hænder, og det er mere, end man kan sige om de fleste Mennesker med varmt Blod i Aarerne. — En anden Giendommelighed ved Bloms Forfattervirksomhed er hans Tærvnethed. Jeg har allerede nævnt denne Egenstabs, men den fortjener at nævnes igjen. Den hænger vistnok sammen med hans store Kjærlighed til det menige Folk og hans dybe Foragt for al ubortet Glimmer. Han stjælede ikke om Privilegier og heller ikke om privilegerede Værelse; for saa vidt var maaffee endog den simpleste Mand ham den kjæreste Læser, som der jo aabenbar var vundet mest, hvis det maatte lykkes ham at drage denne op til sig. Han var ganske vist en Frihedsven, og Intet var ham modbydeligere end Trællevæsen, men idetmindste lige saa fuldt var han en Lighedsven; og ligeom han tidlig havde udtalt, at „Æren er ikke nogen enkelt Stands udelukkende Eiendom“, saaledes meente han endvidere, at hverken Friheden, Dannelsen, Dygtigheden eller hvad der ellers huer, turde betragtes som et virkelig Kasteprivilegium. — Han var ridderlig overfor sin Modstander, han var ridderlig overfor den Kinge, den Svage, den Undertrykte og Ulykkelige; han var aaben og ærlig, kjærlig og sandhedskjærlig i Et og Alt.

Var han en grundig, en kritisk Historiker? — Det vilde været mærkeligt, hvis den forfattede Kritik ikke efter 38 Aars Forløb havde kunnet paavise baade Guller og Feiltagelser i „Unionskrigene og Borgerkrigene“; naar Nutiden staaer paa Fortidens Skuldre, seer den baade videre og klarere end den; men Nutiden skal da heller ikke glemme, at hans Flib og Sandhedskjærlighed gjenmebrød mere end een Væv, som maaffee endnu havde hæmmet Udsigten, hvis han ikke havde feiet den bort. — Da han stilsbrede „Krigstilbragelserne i Sjælland 1807“, havde han flere gode Forarbejder, og under disse staudige Benyttelse forlod han ikke alene at frembringe et godt og smukt Folkeskrift, men medens han drøftede Begivenhederne i sit Sold, horteveiredes den baade en og anden Aone, og han lagde samtidigt ny Kundskab til den gamle.

Over Forfatteren maae vi ikke ganske glemme Manden; vi skulle derfor kaste et hurtigt Blik paa hans Livsvandring.

Hans Jorgen Blom var født i Randers d. 16de Octbr. 1792. Her var Emanuel Blom, hans Fader, dengang Amtsforsvalter, men senere blev han Stiftamtmand i Viborg. Hans Moder var Anna Marie Elisabeth Wærnfeldt. Begge Forældrene vare fødte i Norge, og efter Moderens Død, 1795, kom han selv til Holmestrand, hvor han de næste otte Aar blev opdraget hos en Farbroder, som var Kjøbmand sammesteds. 1803 kom han i Huset hos Præsten Forchhammer i Skodborg (senere i Thystrup ved Christiansfeld) og blev her til sin Confirmation 1807. Han vendte nu tilbage til Norge, hvor han var bestemt til at blive Kjøbmand som Farbroderen; men imedens var Krigen udbrudt, engelske Skibe spærrede Norges Kyster, og næsten al Handel laa brak. Saa gif han ned

til Kjøbenhavn, hvor han i Slutningen af 1808 traadte ind i „Kongens Regiment“ som Fricorporal og tilbragte de følgende fire Aar ved Militairinstituttet. 30te Decbr. 1811 blev han Secondlieutenant, og i Foraaret 1813 gif han som Fricorps til Hæren i Holsten, hvor han indtraadte i General Kallemaunds lette Brigade og efter endt Vaabenstilstand deltog i et fire Maaneders Felttog, paa hvilket Kielerfreden gjorde en brat Ende. Premierlieutenant blev han 19de Aug. 1818, og 1821 gjorde han med en yngre Kammerat, S. N. Bentzen, tilføds en Reise over det sachske Schweiz til Tyrrol og det nordlige Italien. Efter sin Hjemkomst blev han 1822 Bibliothekar ved Garnisonsbibliotheket, og samme Aar blev han tillige Lærer ved Borgerdybskolen i Kjøbenhavn, hvad han vedblev at være indtil 1838. Han havde nemlig i Mellemtiden indgaaet Ægteskab med Meta Elisabeth Litzken, en Præledatter fra Lundby ved Odense, og hans Familie voksede rask, medens han kun ved det mest anstrengte Arbejde kunde skaffe den det daglige Brød. I al sin Nøisomhed levede han dog et lykkeligt Husesliv, indtil han d. 28de Decbr. 1832 blev berøvet sin Husfru, et Tab, som han aldrig glemt eller forvandt. — Capitain var han bleven 28de Decbr. 1827, men Compagni fik han først 5te Juni 1833. Der gif atter ni Aar, og 1ste Juli 1842 blev han Major ved 3die Linieinfanteribataillon. Samme Aar blev han Medlem af den Commission, som skulde udarbejde en ny Rettergangslov for Landmilitairstaten, og da det augustenborgske Oprør udbrød, blev han endvidere 20de Marts 1848 Medlem af den permanente Defensionscommission for hele Riget. I Løbet af samme Aar, den 24de Mai, udnævntes han til Oberstlieutenant, og næste Aar, den 1ste Marts 1849, blev han Commandeur for 4de Linieinfanteribataillon. Fem Maanedere senere, d. 31te Juli 1849, udnævntes han til Oberst. Han gjorde altsaa de to første Krigsaar med, men fandt dog ikke under dem nogen særlig Leilighed til at udmærke sig. Men allerede i Forommeren 1850 blev han Commandant paa Als og udtraadte da for saa vidt af den active Hær. Fra Als hørte han Kanonerens Torden ved Sles; den kostede ham Sønnen Wilhelm, en i mange Henseender høitbegavet hæderlig Ungling. Med svækket Syn søgte og modtog han 2den Mai 1852 Afsked af Krigstjenesten, og tre Uger senere forlod han Commandantposten paa Als. Sin Afsked fik han naturligvis i Naade og med Pension, og en Maaned senere modtog han Danebrogsmandens Hæderstegn (Ridder var han bleven 1840, og 1858 modtog han endnu desuden St. Helenamedailien af Frankrigs Keiser); og han drog sig nu tilbage til det stille Liv, til sine egne Tanker, sundom mørke og mismodige nok, og til videnskabelig Virksomhed. Ganske usorøstret nød han dog ikke sin No. Ministeriet Orsted, som man kaldte det, Ministeriet Crimini-Sponned-Carl Moltke, som man hellere burde kaldt det, begyndte at afstøbe (afstøtte) saadanne Embedsmænd, som paa Rigsdagen satte sig i Opposition til Regjeringen. For at undgaae Afsættelse nedlagde da den ene Embedsmænd efter den anden sit Mandat som Rigsdagsmand, og det saae ud til, som om det snart skulde kunne sorte paa uafhængige Rigsdagsmænd. Da kaldede Kjøbenhavn sit Blik paa gamle Oberst Blom, og han veg heller ikke tilbage for nogenformelst Ængstelse, men modtog 27de Septbr. 1854 Kalbellen til Rigsdagens Landskting. Som saadan tog han Sæde i Rigsdagens sjette Samling, den, der efter tyve Dages Forløb sendtes hjem med en stammelig Straffepædagog og samtidig slutte lægges for Had hos det hele Folk, der i stærke Ord opfordredes til at sende Regjeringen et bedre og sømmeligere Folkething. Folket lod sig dog ikke daare, men gjenvalgte væsentlig det samme Folkething, og — Ministeriet maatte gaae af. Under det nye Ministerium og den paany sammentraadte Rigsdag var der ingen Fare for, at den afvigende Overbeviisning skulde straffes med Afsættelse, men ved Landsktingsvalgene næste Sommer trængte man derfor heller ikke til Blom for at saae Pladserne ordentlig besatte. Han traf sig altsaa villig tilbage og gjorde i det Sted en Norge-reise. Han gav saaledes sin Møde paa den sjette Rigsdag, paa hvilken han viselig ikke spillede nogen fremtrædende Rolle, men indtog ligesuldt en hæderlig Plads.

Han blev ældre og svageligere og steds mere traf han sig tilbage fra Verden, beholdt han end hele sin Landskingsledelse, fulgte Begivenhedernes Udvikling med usvævende Interesse og udtalte sig altid om dem med ungdommelig Ild. Aliter mistede han en kjer Søn, og han blev mere og mere ene; men hverken Savnet af de Vortgangne eller Eensomheden eller legemlige Smerter formaaede at stulle Ylden i hans Barm eller at nedstemme hans kjæle Syner. Den svage gamle Mand blev endelig syg, og han blev bragt paa Frederiks Hospital, men han vedblev at være sig selv til det sidste, og med usvævende Blik fulgte han endnu Heltkampen paa Dybbølberg. Han havde endnu en kjer Søn, den sidste, men heller ikke han skulde staae ved sin Faders Dødsleie: en Dagstid eller to forinden blev han udcmanderet. Da sov den Gamle stille hen d. 13de April 1864.

Hans Manddoms Bøn blev opfyldt for hans eget Vedkommende: „Lader os da bede, at Gud maa være med os alle Dage, og at han vil forunde os Kraft og Styrke til at være hans Villies Tjenere, det Rettes og Godes Forsørgere,

vort Fædrelands Beskermere. Han skjenke os alle Hæder i Livet og efter Døden et priseligt Eftermæle!“

Fr. B.

Ugens Politik.

Den 2de April 1864

Vi have i denne Uge lidt et stort, smerteligt, næsten uersatteligt Tab. Dybbøllandsfjerne ere nu i Fjendens Magt, efterat deres modige Forsvarere i flere Maanedere have været Gjenstand for hele Verdens Beundring, og hvorledes det enkelige Udfald end maatte blive af den Kamp, som vort lille Land fører alene med to Stormagter, vil den 18de April 1864 altid blive betragtet som en Sorgens Dag. Og dog som Slaget ikke uventet. Efterat den 70,000 Mand stærke preussiske Armee ikke havde været, saaledes som den først brændte forkyndte, at storme vore Fæstningsvær; efterat den tværtimod havde betragtet dem som en virkelig Fæstning og belejret dem overeensstemmende med alle Krigskonstens Regler; efterat den havde udført alle sine Appochearbejder og anlagt den tredje Parallell i 400 Strids Afstand fra Stillingen, medens vi hverken ved Udfald havde seet os istand til at forstørre Belejringsarbejderne eller at anlægge Contre-Approcher; efterat det havde vilst sig, at Batterierne paa Broager med deres langtrækkende Skyts kunde enklere den hele Stilling, medens hverken vore Jordvolde eller vore Blokhusse kunde modstaae det i Løbet af de sidste Aar saa uboilede Artilleris ødelæggende Virkninger, kunde det ikke mere være en Hemmelighed for Nogen, at Stillingen ved Dybbøl var uholdbar og maatte opgives. Spørgsmaalet kunde kun dreie sig om man skulde gaae tilbage før eller efter et Angreb, og hvem vil vel vove at dable Overcommandoen, fordi den i Tilid til det Feltemod, den Selvopoffelse og den Standsfastighed, hvorpaa Dybbøllandsfjernes hæderlige Forsvarere alt havde aflagt saa glimrende Prøver, muligvis har tilfødsat Forsigtighedens og Klogskabens strengeste Fordringer og besluttet sig til at modtage den Storm, som Fjenden paa Grund af Stillingens i høi Grad svækkede Modstandskraft omfjer forberede sig til og som, trods den ogsaa under det sidste Angreb udfølede Tapperhed, skulde have de sørgeligste Følger. Overcommandoen har endnu ikke seet sig istand til at meddele nærmere Efterretninger om Kampen, men ifølge „Dagbladet“ og „Berlingske Tidendes“ Correspondanceartikler, sammenholdte med de tybste Blades endnu rigtigog meget ufalskstandige Meddelelser, har den været meget haardnakket og blodig, skændt den idetmindste paa enkelte Punkter synes at have haft en Karakter af en Overraskelse, hvilket ingenlunde er bestræberligt, da Fjenden alt i flere Dage befandt sig i vore Værkers umiddelbare Nærhed, saa at han i Løbet af fem Minuter ved en rask Fremrykning kunde komme indenfor disse. Men hvad enten vi ere blevne overraskede eller ikke, har Modstanden været meget alvorlig, og det maa alene tilskrives Preussernes store Overmagt — ifølge de tybste Beretninger foretoges Stormen med 40,000 Mand — deres overlegne Artilleri, Standsfjernes ødelagte Tilstand, mange af vore Kanoners Demontering og andres Borttagelse, som en Forberedelse til et muligt Tilbagetog, samt Divisionsgenerals og Brigadesjefens Fald, at Slutningsscenen i dette blodige Drama ikke fik et heldigt Udfald, om den end var lige saa hæderlig for vore Vaaben som de foregaaende. Den første Standsfælle faldt hurtigt i Fjendens Hænder, og det synes ikke, at det 2de Regiment, der under Oberstlieutenant Drever havde sit Ry som et af Armeens fortrinligste Regimenter, har fundet den mest kraftige Understøttelse af det 22de Regiment. De bag den forreste Standsfælle liggende Retranchements have enten ikke været saa stærke, som man havde antaget, eller ogsaa maa Fjenden ved Hjælp af sine Spioner have faaet nogle Underretninger om de til at standse hans videre Fremrykning anbragte Forhindringer, thi uagtet den i anden Linie staaende 8de Brigade, der bestod af det 9de og 20de Regiment, udførte et glimrende Bajonetangreb og kastede Fjenden et langt Stykke tilbage, ja endog et Dieblid atter satte sig i Besiddelse af de alt opgivne Retranchements, formaaede denne Brigade dog ikke at opholde den ribende Strøm, indtil de imidlertid paa Als alarmerede Regimenter kunde komme til Undsætning, og den blev tillige med hele den øvrige i Stillingen staaende Styrke drevet tilbage til Brohøvederne, hvor Kampen en Tid blev staaende, og hvor Ylden fra „Møll Kræse“, som atter her med Ære deltog i Kampen, fra Møllebatteriet, Kirkebatteriet og det udenfor Sønderborg Ladegaard opførte Batteri Falkens standfede Fjendens Fremtrængen og muliggjorde den for en Armee saa vanskelige Opgave at befriere i god Orden over Broer, udsatte for en mordisk Ild. Uagtet vort Tab under Overgangen har været overordentlig stort, maa det dog fremhæves som et Beviis paa vore Troppers Standsfastighed, at den saa vanskelige Retraite udførtes findigt og roligt uden paa noget Punkt at udarte til en Flugt, og at det fuldstændigt lykkedes at aflaste og sprænge Broerne, uagtet Preusserne med deres overvældende Overmagt havde gjort sig Haab om at affære hele den i Dybbøllillingen staaende Styrke og